

Cesta

2

2011

KŘESŤANSKÝ ČASOPIS PRO DĚTI

cena 12 Kč

Modlitba	3
První izraelsí králové	4
Podobenství.....	6
Kam se schoval?	7
Ta naše květena - česká? 2.....	8
Já jsem nejlepší.....	10
Toulky s Kuldou.....	12
O zajíčkovi	14
Soutěž o tři knihy	15
Písnička	16

Upozornění pro předplatitele

**Od ledna 2011 je cena časopisu Cesta zvýšena
na 12 Kč. Roční předplatné činí tedy 120 Kč.**

**Číslo účtu pro úhradu předplatného:
43-3856220207/0100**

Vydavatel: Ústřední rada Církve československé husitské
Adresa redakce: Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6, tel.: 220 398 107
Šéfredaktorka: Mgr. Jana Krajčířiková, e-mail: jana.krajcirikova@ccsh.cz
Tisk: Grafotechna Print s. r. o.
Distribuce: A.L.L. production s. r. o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9,
tel.: 840 306 090, e-mail: Rostislav.Gajdosik@predplatne.cz
Objednávky a reklamace vyřizujte, prosím, přímo s distributorem.
Ilustrace: J. Wienerová, H. Rokytová a archiv časopisu Cesta
Registrováno pod číslem MK ČR E 8426 dne 2. 2. 2000

Milý Bože,
obracím se na tebe,
protože mám strach.
Maminka s tatínkem
mají problémy
a často se teď spolu hádají.
Nerozumím tomu,
ale bojím se.
Mám je oba stejně ráda.
Vím, že i ty je máš rád,
proto tě moc prosím,
pomoz jim všechno vyřešit,
aby byli zase veselí
a já s nimi.
Amen.

18. Šalomoun staví chrám

Jak již víme, postavit Hospodinu chrám, důstojný příbytek, ve kterém by přebýval uprostřed svého lidu, chtěl již král David. Protože však musel neustále bojovat s nepřáteli, připadl tento úkol až jeho synovi, Šalomounovi. Ten se do něj neprodleně pustil. Nejprve vyslal posly k týrskému vladaři Chíramovi, aby mu vyřídili tuto žádost:

„Králi, chci splnit svůj úkol, který mi odkázal můj otec, tvůj přítel. Na stavbu bych rád použil krásné a ušlechtilé dřevo cedrů a cypřišů, které rostou ve tvém království, Libanonu. Prodej mi, prosím, dřevo, které potřebuji. Také tě chci požádat, aby stromy pro nás porazili a zpracovali tví dřevorubci, protože u nás nikdo tak dobře se dřevem pracovat neumí. Zaplatím ti tolik, o kolik požádáš.“

Chírama tato řeč potěšila a brzy se domluvili. Šalomoun poslal své muže, aby pomáhali Chíramovým, společně pokácené kmeny dopravili na břeh moře, kde z nich svázali vory a po moři je odplavili do Palestiny. Šalomoun za dřevo platil potravinami – pšenicí a olejem.

Zatímco se v Libanonu kácelo dřevo, v lomech kameníci připravovali kamenné kvádry, které pak již hotové dováželi na staveniště. Díky tomu nebylo na stavbě Hospodinova domu slyšet žádné železné nástroje. Stavět se začalo ve čtvrtém roce Šalomounovy vlády, 480 let od doby, co Izraelci opustili egyptskou zemi. To bylo v 10. století před Kristem.

Vlastní chrám, dlouhý 30 metrů, široký 10 metrů a vysoký 15 metrů, se skládal ze tří částí: předsíně, svatyně, kde stál oltář a odehrávala se bohoslužba, a velesvatyně, kde stály dvě obrovské sochy cherubů, jež svými křídly chránily archu úmluvy. Kolem chrámu byla postavena přístavba pro kněží s ochozy, propojenými točitými schody.

Chrám měl kamenné základy, ale hlavním stavebním materiálem bylo dřevo z cedrů a cypřišů. Vše bylo bohatě zdobeno řezbami s motivy cherubů, palem a květinových věnců. Král nešetřil ani zlatem, kterým bylo dřevo obloženo. Byla to velkolepá a krásná stavba, která byla dokončena po sedmi letech.

Pak ještě zbývalo zhotovit krásné chrámové vybavení – sloupy, stojany, nádoby, nářadí, oltář a další.

Když bylo konečně vše hotovo, byl to samozřejmě veliký svátek. Vždyť Hospodin slíbil Šalomounovi, že pokud budou Izraelci věrně dodržovat jeho nařízení, bude teď již navždy přebývat v chrámu mezi nimi.

Šalomoun svolal veliké shromáždění a kněží slavnostně vnesli do vesvatyně archu úmluvy. Šalomoun se poté modlil k Hospodinu a požehnal všemu lidu. Slavnost posvěcení chrámu trvala dva týdny.

Jana Krajčířková

TOČITÉ SCHODY

Co byste odpověděli, kdyby se vás někdo zeptal: „Co jsou to točité schody?“ Asi byste řekli: „No – to jsou schody, které se takto točí...“ a přitom byste to ukazovali ukazováčkem ve vzduchu. Je zajímavé, že každý, koho se zeptáte, začne si při odpovědi pomáhat prstem. Zkuste to.

Z. S.

O hřivnách

Co je to hřivna? Je to historické plati-dlo, ale bývala to také jednotka hmotnos-ti, podobně jako např. šekel. Jiné označení pro hřivnu je také talent a toto slovo vám už bude jistě bližší. Dnes je běžně pou-žíváme v jeho přeneseném významu jako určité obdarování, schopnosti – někdo má např. talent ke zpěvu, jiný k malování,

další k vedení ostatních lidí atd.

A právě o tom je naše podobenství. V Bibli jej nalezneme na dvou mís-tech: u Matouše (25,14-30) a u Lukáše (19,11-27). Mírně se od sebe liší – Lukáš příběh obohatil o sdělení, že pán odchází do daleké země, aby se ucházel o královskou hodnost, občané jej však za krále nechtěli. To lze vy-kládat jako alegorii – tím pánem je Ježíš Kristus, kterého však Židé nepřijali jako Spasitele.

O co tedy v podobenství jde? Pán odchází a svým služebníkům svěří určitý obnos peněz, aby s ním po dobu jeho nepřítomnosti hospodařili, jak nejlépe dokážou. Jeden vydělá mnohonásobně více než dostal, druhý o něco méně, třetí se však bojí, aby o peníze nepřišel, a proto je raději pro svého pána zakope. Když se pán vrátí, první dva odmění, třetího však po-trestá za jeho lenost.

Připadá vám to nespravedlivé? Vždyť služebník to myslel dobře, nijak svého pána neokradl – chtěl mu peníze zachovat, raději neriskoval, že o ně při podnikání přijde. Možná vám pánův hněv bude připadat pochopitelnější, když si místo peněz představíte jiné hřivny – talenty.

Pán Bůh svěruje každému jiné, někomu méně, jinému více – každý z nás však nějaké má. A naším úkolem není je zakopat a odevzdat zpět nevyužité. Máme s nimi pracovat ku prospěchu ostatních. Kdo své schopnosti nevyuží-vá, je lenoch. Nesmíme se bát – Bůh nás zná ze všech nejlíp, proto každému naloží právě tolik, kolik zvládne. Tak se snažme, ať nás Pán při konečném účtování může pochválit!

Jana Krajčřířková

Když mi bylo asi deset let, hrála si jednou u nás na vesnici skupinka dětí, ke které jsem se ochotně přidal, na schovávanou. U hřbitovní zdi pod lipami bylo hlavní stanoviště, kde určený hledač musel s obličejem obráceným ke kmeni lípy a se zavřenýma očima odříkat básničku, zatímco ostatní se rychle schovali v určeném území. Pak se hledač vydal objevovat ukryté hráče. Jakmile někoho uviděl, zavolal jeho jméno a ohlásil i místo, kde je schován. Podařilo se mu tak postupně všechny najít až na jednoho. Prošel několikrát celé území a nic. Ten nenalezitelný hráč se jmenoval, jak si dobře pamatuji, Nožička. Nevěděli jsme, co se stalo. Přece se nemohl vypařit!

Tu se najednou ozval veliký křik a volání o pomoc. Naštěstí jsme hned poznali, odkud vychází. Bylo to ze studny před jedním domem, přikryté dřevěným poklopem. Otevřeli jsme jej a Nožička byl opravdu uvnitř. Plaval ve vodě, plakal a křičel. Rychle jsme spustili dolů hák, který u studny ležel, aby si lidé mohli nabrat do okovu vodu, Nožičku jsme šťastně vytáhli nahoru a na travnatém paloučku usušili. A on nám pověděl, co se stalo. Chtěl se schovat tak, aby ho hledač nenašel. Vlezl tedy do studny, nohama se opřel o výstupek v ní, zavřel nad sebou poklop a oběma rukama se pak držel obruby pod poklopem. Dělal mu dobře, že ho hledač nemohl najít. Jenže pak mu ruce zeslábly a nohy ujížděly a skončilo to pádem do studny. Ještě že se nám podařilo ho zachránit!

Ani při největším herním zápalu nemá člověk zapomínat na rozum!

Zdeněk Svoboda

2. Viola

Violky, které můžete znát také jako macešky, najdete ve městě mnohem řídkěji než rozrazil, o němž jsme si povídali minule. Pokud se chcete na tyto něžně působící kytičky podívat v jejich přirozeném prostředí, uděláte nejlépe, když si vyjdete do přírody. Tento početný rod zahrnuje asi 450 druhů, které rostou téměř po celé Zemi (v Evropě zejména ve Středozeří). Název violka je odvozen od fialové barvy mnoha druhů; některé violky jsou však zcela žluté nebo i bílé. I tentokrát si řekneme něco o našich běžných druzích.

Violka vonná (*Viola odorata*) je vytrvalá, 10 až 15 cm vysoká bylina. Můžete ji najít v parcích, sadech či na okrajích cest, líbí se jí půdy výživné a s vysokým podílem humusu. Listy i stopky květů vyrůstají rovnou z oddenku, listy jsou okrouhlé, často širší než delší. Květy krásně voní, ve většině případů jsou fialové, vzácně bílé. Kveté v březnu a dubnu. Pochází pravděpodobně z jižní Evropy, ale na našem území se pěstuje už od středověku a v současnosti je zcela zdomácnělá. Obsahuje např. saponiny, alkaloid violin, kyselinu salicylovou nebo vonné silice. Nejčastěji se sbírá oddenek. Užívání violky zlepšuje vylučování hlenů a odkašlávání, má účinky močopudné, příznivě působí při revmatismu.

Violka rolní (*Viola arvensis*) u nás roste na celém území hojně, jen v nejvyšších polohách vzácně. Jejimi oblíbenými stanovišti jsou pole, rumišťe a místa podél cest, roste na půdách vlhkých i vysychavých, na humusu i podložích písčitých, někdy i kamenitých. Je to jednoletá, 5 až 20 cm vysoká bylina. Lodyha je stoupavá, větvená, dolní listy jsou okrouhle vejčité až kopinaté, horní listy vejčité. Květy nevoní a jsou žluté barvy, někdy nafialovělé; kvete od dubna do září. Obsahuje mnoho látek, zejména sliz složený z několika typů cukrů, dále třísloviny, vitamíny C a E. Sbírá se kvetoucí nať, nálev má protirevmatický účinek, podporuje vykašlávání, dobře účinkuje při cévních a kožních chorobách atd. (viz dále)

Violka trojbarevná (*Viola tricolor*) se velmi podobá violce rolní, mívá však větší květy, které jsou častěji nafialovělé. Kveté také od dubna do září. V naší zemi roste roztroušeně, ve vyšších polohách je jen druhotně zavlečena; nacházíme ji podél cest, na náspech, polích, v zahradách, sadech,

parcích, na travnatých svazích a pasekách. Léčebné využití sdílí rovněž s violkou rolní, jejíž účinky jsou značně rozsáhlé, a proto zde můžeme dokončit výčet její prospěšnosti: zlepšuje vylučování odpadních látek z organismu, podporuje usazování vápníku v kostech, má antialergické účinky, působí proti otokům a močopudně, tlumí krvácení do tkání, podporuje prokrvení vlásečnic (včetně oční sítnice nebo v ledvinách).

Violka psí (*Viola canina*) dorůstá 5 až 20 cm a je to trvalka. Nemá přízemní listovou růžici, lodyha je stoupavá, olistěná vejčitě kopinatými, zubatými listy. Květy vyrůstají v úžlabí listů a mají sytě modrofialovou barvu. Viola psí rozkvétá v květnu a červnu. Vyhovují jí pastviny, meze, suché louky, vřesoviště, světlé lesy (potřebuje slunné stanoviště); obrůstá půdy hlinitopísčité, spíše kyselejší. V České republice se vyskytuje hojně na celém území. Tvoří dva poddruhy – violku psí pravou a violku psí horskou.

Petra Štěpánová

(Na obrázku jedna z vyšlechtěných a posléze zplanělých violek)

Petrovi bylo deset let. Odmalička měl výborné výsledky ve škole. Vynikal však i ve sportu, hrál dobře na klavír a učil se úspěšně anglicky.

To vše vedlo postupně k tomu, že byl na sebe víc a víc pyšný. Tak často kolem sebe slyšel, že je nejlepší, že o tom začal být sám přesvědčený. Neustále si to opakoval a říkal to i všem okolo. Jeho spolužáci jej nejdřív obdivovali, postupně se ho však začali stranit a z Petra se stal osamělý hoch. Nikoho už nebavilo poslouchat stále dokola líčení jeho různých úspěchů. Petrovi to ani moc nevadilo. „Jsou to hlupáci,“ myslel si, „kteří mi nesaají ani po kolena. Já jim ještě předvedu, co dokážu!“ Maminka Petra v jeho přesvědčení podporovala. Myslela si, že její syn je geniální a nemá zapotřebí ztrácat čas s „obyčejnými“ dětmi.

O prázdninách jel Petr poprvé v životě na letní tábor. Děti byly rozděleny do oddílů, které mezi sebou soutěžily v různých disciplínách. Péťa se snažil vždy vyhrát, což ostatní v jeho oddíle oceňovali. Po několika dnech však mezi dětmi nastaly hádky. Petra rozlítilo, když jednu soutěž prohráli. Podle něj to bylo proto, že v oddíle jsou slabé děti, které jim to kazí. Vedoucí se snažil Petrovi vysvětlit, že musí soutěžit jako tým – pomáhat jeden druhému, vzájemně se povzbuzovat, a vítězství že není vždycky to nejdůležitější – člověk musí umět i prohrávat.

Petr však něco takového nechtěl připustit – pro něj jiný výsledek než vítězství neexistoval. Byl přesvědčen, že žádný tým nepotřebuje. Všichni ho jen brzdí. Chce hrát jen sám za sebe a všem ukázat, jak je dobrý.

Vedoucí se zamyslel. „Dobře, Péťo, jak chceš,“ řekl nakonec. „Na zítra připravím závod, ve kterém poběží každý sám za sebe.“ Petr byl rád, že dostane příležitost ukázat, co v něm je, a odešel.

Ráno při snídani vedoucí oznámil, že je pro ně v lese připravena bojovka. Potom všechny vyzval, aby se ve svých oddílech ještě před závodem sešli, vyslechli poslední pokyny a poradili se, jak nejlépe při soutěži postupovat. Děti se skutečně shlukly kolem svých vedoucích. Všechny, až na Petra. Ten usoudil, že žádné rady nepotřebuje. Vždyť co by se ještě mohl dozvědět nového? Poběží se podle fáborků, po cestě budou otázky, na které je potřeba odpovědět... Netrpělivě zpozvdál sledoval skupinky, ve kterých vedoucí tiše něco vykládali dětem a ony jen přikyvovaly.

Konečně se mohlo vyrazit. Pořadí bylo určeno losem, děti vybíhaly v de-

setiminutových intervalech, Petr jako třetí. Běžel lehce, byl si jistý tím, že je ze všech nejrychlejší. Brzy našel první lístek s otázkou. Pár vteřin na něj hleděl, ale nedokázal jej přečíst. Je to snad nějaká šifra? Snažil se přijít na to, která, ale nedařilo se mu to. Nakonec si spěšně přepsal znění otázky na papír a běžel dál. U druhého lístku narazil na stejný problém. Začal mít vztek. Co je to za podfuk? Po nějaké době dohonil chlapce, který vybíhal před ním. Zdálo se, že s řešením otázek nemá žádný problém. Protože však Petr nechtěl přiznat svou slabost, nepožádal jej o pomoc.

Nakonec Petr doběhl s nejlepším časem, ale neznal odpověď na jedinou z deseti otázek. Ostatní děti klíč k neznámé šifře znaly – dozvěděly se jej při poradě před závodem. Petr se odmítl porady zúčastnit, chtěl se spoléhat jen na sebe, proto nevyhrál. Byla to pro něj velká lekce.

Jana Krajčířiková

Kuldu ukradli – první část

Po takové baště, jakou jsou rybičky opékané nad ohněm a brambory pečené v popelu, se nemůžete hned jen tak sebrat a odejít. Otec Jurášek s dětmi, starostkou Panpeliškovou, hostinským Pivoňkou a čtyřmi lužeckými hospodáři zůstali sedět se silnicí za zády. Hleděli do luk, které před nimi ležely jak velká mísa, a byli spokojeni, že teď už ta mísa není vrchovatá vodou. Také Kulda si kroužil nad loukou a mohli jste pozorovat, že i on má vědomí dobře vykonané práce.

V posledních paprscích zapadajícího slunce prolétl kolem skupinky blankytně a zároveň modře zářící pták, no, velikostí spíš ještě ptáček, avšak s pořádně naostřeným zobákem, a hlasitě vykřikl: „Civí, civí!“ Zapadl do potočního koryta pod místem někdejší záplavy.

„Co to bylo?“ vydechla pražská Mirka.

„Co by bylo, ledňáček,“ s převahou znalce odpověděl Martin.

„Říkáš to jakoby nic,“ nedala se odbýt dívka, „a přitom je to létající skvost. Neutopí se v potoce?“

Martin ji poučil, že ledňácci si vyhrabávají v kolmém hlinitém břehu nad vodou až metr dlouhou noru. „To bys koukala, jakou šipkou se ten skvost vrhne do vody pro rybku.“

Stmívalo se. Nedaleko jejich nohou se ozvalo vypísknutí a v trávě se zavlínilo tělíčko nejmenší šelmičky, štíhlé a ohebné jako proutek.

„Lasička,“ řekl jeden z hospodářů a na hlase bylo znát, že se usmívá. „Nese si myš. Je dobře, že lasiček už zas přibývá, jinak bychom pracovali na zahradách jen pro myši pronárod.“

Soumrak jako by se nesnášel shůry, ale stoupal od země. Na rozhraní světlejšího pásu se bezezvučně zatřepotal první netopýr. Z míst, kde bývala louka zaplavena, se neslo mnohohlasé tichounké ropotání. Porybný Jurášek poznamenal s velkou úctou, že to země otevírá póry, aby se nadechla.

„No tak pojedem domů, za chvíli bude tma, podívejte se, i Kulda už svítí jasněji. A myslím, že toho všichni máme dost.“

K všeobecnému pobavení se jim Kulda roztančil nad hlavami a dával najevo, že on je ještě docela čilý.

„Jen nepovídej,“ zavolala na něho Lucinka. „Budeš spát na své věži jak miminko. Vždyť ty vlastně jseš ještě takové blesčí miminko.“

„Ale učím se rychle,“ odpověděl jí, takže to musela být pravda.

Kvítkovští se s obyvateli Lužce rozloučili jako nejlepší přátelé. Pan porybný by byl na zpáteční cestě ani nemusel rozsvěcovat reflektory auta, jak Kulda z výšky zasvěcoval silnici. Vždycky letěl kousek napřed a pak se vracel, jako by se ptal, dělám to dobře? Otec Jurášek projížděl borovými háji opatrně. Ještě nenastal čas říje, kdy srny jsou zmatené a přebíhají cestu, ale co kdyby se některá spletla; nechtěl, aby skončila pod koly. Pověděl to pražským dětem, které by byly chtěly jet rychleji.

„Loni mi přešlo před autem stádo divočáků. Selata byla roztomile pruhovaná. Zato kňour jak hroch.“

„Co jsi dělal, strýčku?“ dělala se Mirka.

„Brzdil, děvenko. Brzdil a rychle se modlil.“

„Pes!“ vykřikl Říša, protože ve světlech zazlátla rzivá srst zvířete, které psa připomínalo. Huňatou oháňkou zametlo silnici a zmizelo.

„Liška,“ upřesnil pan porybný. „Neboj, ta se přejet nedá, na to je moc chytrá. Je zvědavá a drzá. Teď jistě stojí u příkopu s jednou tlapkou ve vzduchu a vyšklebuje se nám...“

Ladislav Muška
(pokračování příště)

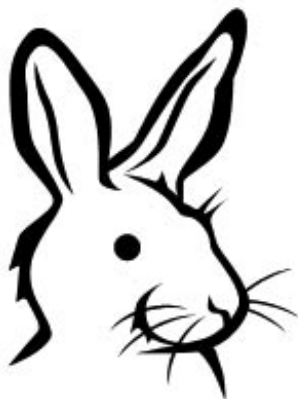

Zaběhnul se zajíček,
našel chleba krajíček.

Maminka ho všude hledá.
Cesta zpátky zasněžená,
stopy v poli zmizely.
Stalo se to v neděli.
Nikdy nebyl venku sám,
myslivců se vždycky bál.

Potkal ale tetičku,
dostal od ní mrkvičku.
V noci zavedla ho domů.
Pak v zaječím pelíšku
dostal pití, pusku k tomu,
usnul šťastný na bříšku.

Helena Osmíková

Noemova archa

Noe byl muž spravedlivý, dočteme se v 6. kapitole knihy Genesis. Jak jinak je tu ještě vyjádřeno, že jako jeden z mála tehdy poslouchal Pána Boha, se dozvíte z našich přesmyček: srovnejte přeházená písmenka tak, aby vám vyšla jména různých zvířat. Z nich pak vypište písmena uvedená v závorce. Tajenku nám pošlete nejpozději do poloviny března, v dubnové Cestě otiskneme jména tří výherců knížky. Těšíme se na vaše odpovědi a obrázky!

H O C H R (4)
L U B O V (4)
D V Ě D E M (3)
F A R A Ž I (2)
K O L A V A V (3)
L N O S (1)
B U L O H E C I (5)
R O G I A L (2)
V A H N R A (1)
N E L E J (4)
M E K Á Ň L A P (4)

Blahopřejeme výhercům prosincové soutěže
(tajenka: Radost z narození Božího Syna):
Míša Rozsivalová a Tomáš Hlaváč z Kojetína
Ondřej Tomčík z Nové Paky

1. *F* *C⁷* *F*

1. Ří - ka - jí li - dé čas - tokrát, že ne - ní za co dě - kovat. Prý

F⁷ *B* *b*

jsi nám, Pa - ne, všechno vzal a za to při - liš má - lo dal. Dej,

C⁷ *F* *1. C⁷*

a - bych vždy - cky na - jít znal, za co bych v pí - sni

F *2. C⁷* *F* *B* *F*

dě - ko - val, dej, zač bych v pí - sni dě - ko - val.

2. Za tmavou noc i slunce jas i že má každá věc svůj čas,
za ptačí chorál v alejích, za úsměv lidí přátelských,
/: *za oše, co mám i nemám rád, není dost slov ti děkovat. :/*

3. Za první sníh i první květ i za moudrost, za celý svět,
za hukot měst i ticho skal, za schopnosti, jež jsi mi dal,
/: *za to, co smím i nesmím znát, není dost slov ti děkovat. :/*

